

การพัฒนาค่ายเยาวชนเพื่อส่งเสริมอาชีพศิลปกรรมในท้องถิ่น

A youth camp development for promotion local arts occupation

เชิดเกียรติ กุลบุตร¹

บทคัดย่อ

การวิจัยการพัฒนาค่ายเยาวชนเพื่อส่งเสริมอาชีพศิลปกรรมในท้องถิ่น วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการนำศิลปกรรมไปใช้ในการสร้างงานและอาชีพ มาจัดค่ายให้กับเยาวชน ในชุมชน และพัฒนากระบวนการสร้างค่ายเยาวชนใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนำศิลปกรรมไปใช้ในการสร้างงานสร้างอาชีพพบว่าผลิตภัณฑ์ที่นิยมในเขตอำเภอภูเรือ นั้น ส่วนใหญ่ เป็นประเภทของกิน และประเภทของที่ระลึก ทักษะการผลิตไม่ซับซ้อนด้านพฤติกรรมการค้าขาย มีสภาพแวดล้อมและการประยุกต์ปรับปรุงพัฒนาค่อนข้างคงตัวอยู่กับที่ เน้นการขายทำกำไรเพื่อความอยู่รอดเป็นหลัก แนวคิดในการผลิต พบว่า คมจำเป็นในการดำรงชีพ ยังเป็นมูลเหตุสำคัญสภาพกระบวนการสร้างผลิตภัณฑ์ที่สืบทอด สวนทางกับความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ ที่ถูกแนวคิดแบบทุนนิยมเข้าครอบงำจนละทิ้งการผลิตที่สืบทอดหรือคงรูปแบบเดิมเอาไว้ แต่ก็มีผลิตภัณฑ์บางอย่างได้แนวความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เกิดขึ้น

ส่วนสภาพแนวคิดที่ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีในการดำเนินชีวิต พบว่า งานศิลปกรรมเป็นได้ทั้งงาน อดิเรก งานอาชีพเสริม และแม้กระทั่งอาชีพหลักในบางชุมชน และเป็นเรื่องของผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเรื่องประโยชน์ใช้สอย แต่มีคุณค่าทางสุนทรียภาพในตัว เป็นผลิตภัณฑ์ที่ให้จิตภาพ และใช้วัสดุในท้องถิ่น เน้นตามความต้องการของตลาด จึงค่อนข้างจะด้วยคุณค่าทางความงามและลักษณะเฉพาะถิ่นไปอย่างมาก เกิดการปะปนกันจนแยกไม่ออกว่าเป็นงานศิลปกรรมของท้องถิ่นใด กระบวนการทำงาน สามารถทำได้ด้วยคนเพียงคนเดียว การพัฒนากระบวนการสร้างค่ายเยาวชนศิลปกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อแสดงออก โดยนำหลักการและรูปแบบของงานศิลปกรรม มากำหนดเป็นค่ายพักแรมและกิจกรรมนันทนาการ พบว่านักเรียนมีความตั้งใจรับการอบรมจากวิทยากรเป็นอย่างดี ได้ลงมือปฏิบัติเอง จนถึงขั้นตอนสำเร็จ

จากแบบสอบถามพบว่า เยาวชนได้รับการพัฒนาค่าย โดยใช้ศิลปกรรมท้องถิ่น ได้รับความรู้ จากวิทยากรเพื่อเป็นแนวทางสร้างสรรค์งานมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 5.57 แนวคิดที่ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิตด้านศิลปกรรมท้องถิ่น พบว่า เยาวชนเห็นว่าการนำศิลปกรรมท้องถิ่นสามารถสร้างอาชีพและรายได้ที่ดีมีค่าเฉลี่ย 4.63 และสุดท้ายการสะท้อนเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ ของชุมชน พบว่าศิลปกรรมท้องถิ่นของแต่ละชุมชนคือเอกลักษณ์ของชุมชนนั้น ๆ และเยาวชนสามารถสร้างสรรค์งานที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นของตนเองได้มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย

คำสำคัญ: ค่ายเยาวชนการส่งเสริมอาชีพศิลปกรรมในท้องถิ่น

Abstract

This research aimed to study the states in taking arts for applying a new work and an occupation to arrange a camp for youths in community and 2) to develop a procedure of setting up youth's camp This research methodology were involved in mixed methods research The results of this research were as follows: The most of products in Phu Ruea district were food and souvenir. These products were not complicate and varieties. For selling aspect, it found that stable and no improvement and adaption for environment. Merchants focus on profit, no one giving them any advices and no cooperation between people. For producing all those products that found out in local community earn more income

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

which made them spend more money and buy some stuffs that made their family be happy and more convenient. State of inheritance for creation showed the young generation was dominated by capitalism and lack of inheriting. Therefore, the new generation have been innovated a new product.

This research found arts and crafts could be people's job, hobbies and a part time job also; moreover, some community these are their main work. all products design were contemporary and cost different price. moreover, no unique and local identity and it could not identify which one is a local art. Because of its processing is one man show and less investing if people want to be his job that will be secured job like others career. The operating youths camp development which taking a principle and form of work of arts to guide this recreation camp, it showed that students paid attention from a guest speaker. Then students handed on their project until them complete their work. There were some obstacles for students who do not have a skill but they were high diligence. These students got some encouragement and gain experience in creating work of arts. Three groups had an interaction to each other, be able to work and help each other. Students who had good skill will help their friends by suggesting, cheering and being a good role model. From questionnaires showed that all youths in this camp received an improvement by using local arts as a medium by speakers gave a guideline for their creation were high which a mean was 4.57. The concept which increasing a good attitude in aspect of local arts for living, it showed that youths agreed with work of arts can be their new work and got high income which a mean was 4.63. The reflection of characteristic and identity in community found that each community had its own local arts and youths were able to create their own characteristic were highest which a mean was 4.37

Keywords: a youth camp, local arts occupation

ความเป็นมาของปัญหา

จากนโยบายการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนา เพื่อให้สังคมไทย เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์เอื้ออาทรต่อกัน มีกระบวนการ พัฒนาแบบองค์รวม ซึ่งหมายถึงการพัฒนาที่เพิ่มศักยภาพของคน และมุ่งให้คนได้รับประโยชน์โดยตรงจากการพัฒนาหรือเป็นเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนา เพราะหมู่บ้านในชนบทเป็นแหล่งชุมชนของคนจำนวนมากของประเทศ และยังมีความยากจนขัดสนลำบากอยู่ ดังนั้นการที่รัฐบาลได้จัดให้มีโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้แต่ละชุมชนได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ในการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้โดยมีหลักพื้นฐาน ๓ ประการคือ

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล
2. พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์
3. การสร้างทรัพยากรมนุษย์

การหยิบยกเอาศิลปกรรมขึ้นมาใช้ประโยชน์เป็นการนำภูมิปัญญามาบูรณาการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สภาพเศรษฐกิจและสังคมสามารถเชื่อมโยงไปสู่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กำหนดรูปแบบ พัฒนาการกระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาจิตใจให้ประณีต ละเอียดอ่อน สุ ชุมเยือกเย็น นำไปสู่ความพึงพอใจ ความปิติ ความรื่นรมย์ ชนบธรรมเนียมประเพณี จารีตประเพณีหรือเป็นสื่อเข้าถึงความเชื่อในลัทธิศาสนาและอาศัยอยู่อย่างกลมกับธรรมชาติ เมื่อก้าวถึงศิลปกรรมนั้นความคิดสร้างสรรค์ และทักษะฝีมือถือเป็นสิ่งสำคัญ หากจะปลูกฝังให้คนได้มีสิ่งนี้ติดตัวไปก็ถือเป็นคุณูปการทั้งแก่ตัวผู้ปฏิบัติเองและ

ประเทศชาติบ้านเมืองอย่างมาก ดังนั้นจึงควรที่เยาวชนจะได้รับการขัดเกลาจากสิ่งเหล่านี้เป็นอย่างดีเป็นพื้นฐาน เพราะทำที่ดีที่สุดก็จะเกิดความซาบซึ้ง รักหวงแหน เห็นคุณค่าเกิดประโยชน์ต่อตนเองในแง่การพักผ่อนหย่อนใจและการดำรงสมาชีพ สามารถเลี้ยงตัวเองได้ในอนาคต และมีความภาคภูมิใจใน ชุมชนสังคม ประเทศชาติ และประชาคมโลก ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพในการนำศิลปกรรมไปใช้ในการสร้างงานและอาชีพ มาจัดค่ายให้กับเยาวชนในชุมชน
2. เพื่อพัฒนาระบบการสร้างค่ายเยาวชน โดยใช้ศิลปกรรมเป็นสื่อแสดงออกในเรื่องศิลปกรรมซึ่งถนัดตลอดจนแนวคิดที่ก่อให้เกิดเจตคติที่ดี ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งการสร้างสำนึกสะท้อนเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และอาชีพของเยาวชนในชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสม (Multi methodology research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อสืบค้น ข้อมูลด้านองค์ความรู้และภูมิปัญญาด้านศิลปกรรมท้องถิ่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Operational research) จัดค่ายเยาวชนโดยใช้ศิลปกรรมเป็นสื่อในการแสดงออก ตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ กลุ่มการเยี่ยมชมวัดกลุ่มเขียนลายบนน้ำเต้าเล็ก และกลุ่มหน้ากากหัวผีตาโชนเล็ก ประดับปลายด้ามปากกา และปลายด้ามดินสอ แบ่งเวียนฐานกันสามฐาน กลุ่มละ 10 คน คัดเลือกจากนักเรียนที่มีความสนใจการฝึกปฏิบัติงานด้านศิลปกรรมจากโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนท่าลี่วิทยา โรงเรียนภูเรือ อวิทยา และโรงเรียนด่านซ้าย รวม

ทั้งหมด 30 คน

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจ ใช้เครื่องมือ

1. แบบสำรวจ
2. แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ใช้เครื่องมือ

3. แผนดำเนินงานกิจกรรม
4. แบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือสภาพการนำศิลปกรรมท้องถิ่นไปใช้ในการสร้างงานสร้างอาชีพในชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการค้าขายสินค้าศิลปกรรมริมทางโดยใช้แบบสำรวจ และการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ขาย สมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปกรรมท้องถิ่น

ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยการใช้กระบวนการปฏิบัติการเข้าค่ายเยาวชนเพื่อส่งเสริมอาชีพศิลปกรรมในท้องถิ่น เก็บข้อมูลโดยการให้ตอบแบบสอบถาม แสดงความพึงพอใจในการเข้าค่ายเยาวชน นอกจากนี้ยังใช้วิธีการสังเกต วิเคราะห์ และสรุปผลรวมทั้งจากการประเมินผลงานที่สำเร็จออกมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งการวิเคราะห์เป็นสองส่วนตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้ตั้งไว้ วิเคราะห์จากแบบสำรวจสภาพการนำศิลปกรรมท้องถิ่นไปใช้ในการสร้างอาชีพในชุมชน โดยเดินทางไปที่เยาวชน เป็นการปลูกฝังขั้นพื้นฐานเป็นสำคัญ นำมาวิเคราะห์และประมวลผล ประกอบกับการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลสนับสนุนที่เป็นเหตุเป็นผล และแนวคิดในการนำศิลปกรรมท้องถิ่นมาจัดโครงการพัฒนาการจักตายนเยาวชนส่วนที่สองเป็นการดำเนินการปฏิบัติการค่ายเยาวชนเพื่อส่งเสริมอาชีพศิลปกรรมในท้องถิ่นโดยศึกษาในรายละเอียดตามที่วิทยากรแนะนำและดำเนินการ รวมทั้ง

จากเอกสารประกอบการอบรม ในสามกลุ่มกิจกรรมได้แก่ กลุ่มการย้อมและเขียนผ้าบาติก กลุ่มเขียนลวดลายบน น้ำเต้าเล็ก และกลุ่มที่3 กลุ่มประดิษฐ์หน้ากากผีตาโขน ขนาดเล็กประดับบนปลายด้ามปากกาหรือด้ามดินสอ วิเคราะห์จากแบบแสดงความคิดเห็นและความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) การตีความข้อมูล อธิบายและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

สถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ(Percentage) และค่าเฉลี่ย(Standard deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปตาราง

ผลการวิจัย

ผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายในเขตสามอำเภอ นั้น ส่วนใหญ่เป็นประเภทของกินและประเภทของที่ระลึก ทักษะการผลิตไม่ซับซ้อนสามารถผลิตได้ในครัวเรือน มีความหลากหลายในผลิตภัณฑ์คละกัน อยู่ ด้านพฤติกรรมการค้าขาย มีสภาพแวดล้อมและการประยุกต์ปรับปรุงพัฒนา ค่อนข้างคงตัวอยู่กับที่ เน้นการขายได้กำไรเพื่อความอยู่รอดเป็นหลัก ชาววิทยากรหรือผู้มีฝีมือที่มานำการผลิต ส่วนมากนำเข้ามาจากที่อื่น โดยเฉพาะจากทางภาคเหนือยังขาดการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ

แนวคิดในการผลิต พบว่า ความจำเป็นในการดำรงชีพ ยังเป็นมูลเหตุสำคัญในการผลิตมากกว่าเรื่องอื่น ๆ การสำรวจแยกออกเป็น) บุคคล ในเขตสามอำเภอ พบว่า กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่มอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพร และผลิตผลทางการเกษตรส่วนที่สัมพันธ์กับงานศิลปกรรมนั้น มีลดหลั่นลงมาเป็นจำนวนน้อย ผู้ผลิตมีไม่

มาก แต่ความหลากหลายทางการสร้างสรรค์สามารถแยกออกไปได้อย่างกว้างขวาง ไม่มีขอบเขตจำกัด) ผลิตภัณฑ์ได้แก่ กลุ่มพัฒนาอาชีพหัตถกรรมและผ้าทอ ซึ่งเป็นลวดลายพื้นเมือง การทำดินสอผีตาโขน การผลิตน้ำเต้าทองและน้ำเต้าเงิน

สภาพแนวคิดในการผลิตพบว่า ในชุมชนท้องถิ่น มีเป้าหมายคือเพิ่มรายได้ ทำให้มีเงินมีทุนใช้จ่ายใช้สอยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสามารถบันดลสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับครอบครัวอยู่สุขสบายขึ้น สภาพแนวคิดที่ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีในการดำเนินชีวิต พบว่า งานศิลปหัตถกรรมเป็นได้ทั้งงานอดิเรก และเป็นอาชีพเสริม แม้กระทั่งเป็นอาชีพหลักในบางชุมชน และเป็นเรื่องของผลิตภัณฑ์ที่มุ่งประโยชน์ใช้สอย แต่มีคุณค่าทางสุนทรีย์ภาพในตัว เป็นผลิตภัณฑ์ที่ให้จินตภาพ และใช้วัสดุในท้องถิ่นเป็นสำคัญ สภาพในการนำศิลปกรรมไปใช้ในการสร้างงานและอาชีพ มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม เข้ากับยุคสมัย รูปแบบและราคาที่แตกต่างกัน แต่เน้นเพื่อให้ตรงตามความต้องการของตลาด จึงด้อยคุณค่าทางความงาม และลักษณะเฉพาะถิ่นไปอย่างมาก โดยไม่ได้คำนึงถึงเอกลักษณ์ และลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ทำให้เกิดการปะปนกันจนแยกไม่ออกว่า เป็นงานศิลปกรรมของท้องถิ่นใด และเนื่องจากกระบวนการทำงาน สามารถทำได้ด้วยคนเดียว เป็นอาชีพที่ผู้ต้องลงทุนลงแรงมาก หากยึดเป็นอาชีพอย่างจริงจังก็สามารถสร้างความมั่นคงและก้าวหน้าได้เช่นเดียวกันกับอาชีพอื่น ๆ ในเขตจังหวัดเลย อำเภอดังกล่าว พบว่า ยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อยอยู่ และทางราชการเข้าไปส่งเสริมน้อยมาก

การปฏิบัติการพัฒนาค่ายเยาวชน โดยนำหลักการและรูปแบบของงานศิลปกรรมมากำหนดในลักษณะค่ายพักแรม ซึ่งเป็นกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจ สนใจ เอาใจใส่ในการรับการอบรม จากวิทยากรเป็นอย่างดี รับฟังขั้นตอนการปฏิบัติ

ประกอบการสาธิต และการบรรยาย ได้ลงมือทำเอง และได้ฟังคำแนะนำอย่างใกล้ชิด จนถึงขั้นตอนสำเร็จ ซึ่งพบกับอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ นักเรียนใน 3 กลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน ปฏิบัติงานร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้จักการรับและการให้ การรอคอย การแสดงออกทางความคิด การซักถาม และทักษะฝีมือที่แตกต่างกันไป นักเรียนที่มีทักษะดี ก็จะสามารถให้คำแนะนำ ให้กำลังใจและเป็นตัวอย่างแก่เพื่อน ๆ ส่วนนักเรียนที่มีความพยายามสูงแต่ไม่ค่อยมีทักษะก็จะได้รับ การกระตุ้นและส่งเสริมประสบการณ์ สร้างสรรคงาน ศิลปะประดิษฐ์ให้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น จากแบบสอบถามพบว่าเยาวชนได้รับการพัฒนาการจัดค่าย โดยมีค่าเฉลี่ย 4.57 แนวคิดที่ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิตด้าน ศิลปกรรมท้องถิ่น พบว่า เยาวชนเห็นว่าการศิลปกรรมท้องถิ่นสามารถสร้างอาชีพและรายได้มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.63 และสุดท้ายการสะท้อนเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชน พบว่า ศิลปกรรมท้องถิ่นของแต่ละชุมชน คือเอกลักษณ์ของชุมชนนั้น ๆ และเยาวชนสามารถสร้างสรรคงานที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่นของตนเองได้มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.37

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย นักเรียนผู้เข้าค่ายส่งเสริมศิลปกรรมท้องถิ่น มีความตั้งใจ เอาใจใส่ในการรับทราบรวม จากวิทยากรเป็นอย่างดีตั้งแต่ขั้นตอนการปฏิบัติ ประกอบการสาธิตและการบรรยาย จนถึงลงมือปฏิบัติเอง วิทยากรก็คอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ซึ่งจะพบกับปัญหาปลีกย่อยต่าง ๆ นักเรียนในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน จากการปฏิบัติงานร่วมกันมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้จักการรับและการให้ การรอคอย การซักถาม การแสดงออกทางความคิดและทักษะฝีมือที่แตกต่างกันไปสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ ซึ่งคือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด ทัศนคติ ฯลฯ ซึ่งคนสามารถเรียนรู้ได้จากการสัมผัส

การอ่าน การใช้เทคโนโลยี การซักถาม โดยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน (วิทยากร)และผู้เรียน แบ่งระดับการเรียนรู้ เป็น 6 ระดับคือความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การคิด วิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าโดยเฉพาะ การเรียนรู้ที่เป็นวิชาทักษะ ควรมีความต่อเนื่องและจัดลำดับจากง่ายไปหายากนอกจากนี้จะต้องบูรณาการมาให้สอดคล้องกับเนื้อหา สถานการณ์ และสภาพแวดล้อม รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น สิ่งเร้า การเสริมแรง การประเมินผลเป็นอาทิ นอกจากนี้ยังเป็นการสอดคล้องกับชุมชนปฏิบัติการด้านการเรียนรู้ซึ่งเป็นการจัดการความรู้ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะการเอาใจใส่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำให้การถ่ายโอนความรู้แบบซบซุ่ม และเชิงลึก สามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมาก ดังนั้นหากสามารถจัดตั้งอาณาเขตความรู้ ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนหรือเยาวชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป บุคคล ครอบครัว องค์การสังคม และประเทศชาติแล้ว จัดหมวดหมู่ของกลุ่มคนที่มีความสนใจปรารถนา ที่จะพัฒนาความรู้ในด้านนั้น ๆ ย่อมนำไปสู่ผลิตผลทางด้านความรู้ ทักษะ ที่เกิดประโยชน์ต่อสังคม โดยส่วนรวม และจากแบบสอบถามที่พบว่าเยาวชนได้รับความรู้จากวิทยากรเพื่อเป็นแนวทางสร้างสรรค์ ซึ่งก็สอดคล้องกับ รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดของเปียเจท์ (Jean Piaget) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522) เป็นการเรียนรู้แบบเดิมที่ใช้กันมานาน คือการจัดการเรียนรู้ที่ ครูเป็นผู้ให้ข้อมูลและนักเรียนเป็นผู้รับข้อมูล ยิ่งครูให้ข้อมูลมากเท่าไร นักเรียนก็ยิ่งรับข้อมูลได้มากเท่านั้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาค่ายเยาวชน นเพื่อส่งเสริมอาชีพศิลปกรรมในท้องถิ่น วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการนำศิลปกรรมไปใช้ในการสร้างงานและอาชีพ มาจัดค่าย

ให้กับเยาวชน ในชุมชน และเพื่อพัฒนากระบวนการจัด
ค่ายเยาวชน โดยใช้ศิลปกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อแสดงออก ใน
เจตคติที่ดีในการดำเนินชีวิตและอาชีพของเยาวชน
ลักษณะการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน ด้วยการวิจัยเชิง
สำรวจ เพื่อสืบค้นข้อมูลด้านองค์ความรู้และภูมิปัญญา
ศิลปกรรมท้องถิ่น โดยใช้แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์
การวิจัยเชิงปฏิบัติการการจัดค่ายเยาวชน แบ่งกลุ่มเยาวชน
ออกเป็น 3 กลุ่ม จากเยาวชนที่มีความสนใจและถนัดในงาน
ศิลปกรรมท้องถิ่น ส่วนการวิจัยเชิงปฏิบัติการใช้
แบบสอบถามแสดงความพึงพอใจ ในการเข้าค่ายเยาวชน
การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บจากผู้ประกอบการค้าขาย
ศิลปกรรมท้องถิ่นในชุมชนและร้านค้าริมทาง โดยใช้แบบ
สำรวจและการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ขาย
สมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปกรรมท้องถิ่นและใช้
กระบวนการปฏิบัติการเข้าค่ายเยาวชนเพื่อส่งเสริมอาชีพ
ศิลปกรรมในท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มี
จำหน่ายในเขตอำเภอภูเรือ นั้น ส่วนใหญ่ เป็นประเภทของ
กิน และประเภทของที่ระลึก ทักษะการผลิตไม่ซับซ้อน
สามารถผลิตได้ในครัวเรือนมีความหลากหลายใน
ผลิตภัณฑ์คละกันอยู่ ด้านพฤติกรรมกรรมการค้าขาย มี
สภาพแวดล้อมและการประยุกต์ปรับปรุงพัฒนาค่อนข้างคง
ตัวอยู่กับที่ เน้นการขายได้ ทำกำไรเพื่อความอยู่รอดเป็น
หลัก ชาววิทยากร หรือผู้มีฝีมือ นำการผลิต ส่วนมากนำเข้า
จากที่อื่น โดยเฉพาะจากทางภาคเหนือ ยังขาดการคิด
ร่วมกัน ทำร่วมกัน แนวคิดในการผลิต พบว่า ความ
จำเป็นในการดำรงชีพ ยังเป็นมูลเหตุสำคัญในการผลิต
มากกว่าเรื่องอื่น ๆ สภาพกระบวนการสร้างสรรค์และการสืบทอดซึ่ง
สว่นทางกับความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ ที่ถูก
แนวคิดแบบทุนนิยมเข้าครอบงำ จนละทิ้งการผลิต ที่สืบทอด
หรือคงรูปแบบเดิมเอาไว้ แต่ก็มีผลิตภัณฑ์บางอย่าง
ได้แนวความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เกิดขึ้น ส่วนสภาพ
แนวคิดที่ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีในการดำเนินชีวิตพบว่า งาน

ศิลปกรรมเป็นได้ทั้งงาน อติเรก งานอาชีพเสริม และ
แม้กระทั่งอาชีพหลักในบางชุมชนและเป็นเรื่องของ
ผลิตภัณฑ์ ที่มุ่งเรื่องประโยชน์ใช้สอยแต่มีคุณค่าทาง
สุนทรียภาพในตัว เป็นผลิตภัณฑ์ที่ให้จินตภาพ และใช้
วัสดุในท้องถิ่น เน้นตามความต้องการของตลาด จึง
ค่อนข้างจะด้อยคุณค่าทางความงามและลักษณะ
เฉพาะถิ่นไปอย่างมาก เกิดการปะปนกันจนแยกไม่ออกกว่า
เป็นงานศิลปกรรมของท้องถิ่นใด กระบวนการทำงาน
สามารถทำได้ด้วยคนเพียงคนเดียว เป็นอาชีพที่ไม่ต้อง
ลงทุนลงแรงมากหากยึดเป็นอาชีพอย่างจริงจัง สามารถ
สร้างความมั่นคงและก้าวหน้าได้เช่นเดียวกันกับอาชีพอื่น ๆ
ในเขตจังหวัดเลย ทางราชการเข้าไปส่งเสริมน้อยมาก การ
ปฏิบัติการพัฒนาค่ายเยาวชนโดยนำหลักการและรูปแบบ
ของงานศิลปกรรม มากำหนดเป็นค่ายพักแรม และกิจกรรม
นันทนาการ พบว่า นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจ เอาใจใส่
รับการอบรมจากวิทยากรเป็นอย่างดีรับฟังขั้นตอนการ
ปฏิบัติประกอบการสาธิต และการบรรยายดีมาก ได้ลงมือ
ปฏิบัติเอง และฟังคำแนะนำอย่างใกล้ชิด จนถึงขั้นตอน
สำเร็จพบอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ มีปฏิสัมพันธ์กัน
ปฏิบัติงานร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้จักการรับและ
การให้ การรอคอย การแสดงออกทางความคิด การซักถาม
และทักษะฝีมือ ที่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีทักษะดี
สามารถให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และเป็นตัวอย่าง แก่
เพื่อน ๆ ส่วนที่มีความพยายามสูงแต่ไม่ค่อยมีทักษะก็จะ
ได้รับ การกระตุ้นและส่งเสริมให้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น จาก
แบบสอบถามพบว่า เยาวชน ได้รับการพัฒนาการจัดค่าย
โดยใช้ศิลปกรรมท้องถิ่น ได้รับความรู้ จากวิทยากรเพื่อ
เป็นแนวทางสร้างสรรค์งานมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.57
แนวคิดที่ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิตด้าน
ศิลปกรรมท้องถิ่นพบว่าเยาวชนเห็นว่าการศิลปกรรม
ท้องถิ่น สามารถสร้างอาชีพและรายได้มากที่สุด มี
ค่าเฉลี่ย 4.63 และสุดท้าย การสะท้อนเอกลักษณ์

และอัตตลักษณ์ ของชุมชน พบว่าศิลปกรรมท้องถิ่นของ แต่ละชุมชน คือเอกลักษณ์ของชุมชนนั้น ๆ และเยาวชน สามารถสร้างสรรค์งานที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่นของตนเองได้ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.37

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุมชนยังขาดการคิดร่วมกัน ทำร่วมกันอยู่มาก ไม่มีการรวมตัวกันผลิตและขาย การประสานการวางแผน และการมีส่วนร่วมของทุก ๆ ฝ่าย จึงควรมีการรวมตัวกัน ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ซึ่งจะก่อให้เกิดความสามัคคี การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน

2. ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ การทำดินสอผีตาโชนการผลิตน้ำเต้าทอง ควรมีการเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น เช่น การบรรจุภัณฑ์ ประชาสัมพันธ์ และการออกเผยแพร่ตามสื่อต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในเรื่องของรายได้ที่ได้จากการ ประกอบอาชีพด้านศิลปกรรม เพื่อนำมาวางแผนการผลิตให้ สอดคล้องกับความต้องการและวางแผนการตลาดได้ต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเรื่องการตลาดของสินค้า ศิลปกรรมดังกล่าวเพื่อขยายให้เป็นที่รู้จักให้มากขึ้นและ ทั่วถึง

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือ ของเยาวชน โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่เข้ามา พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนได้อย่างยั่งยืนและมั่นใจ

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . (2522).

กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง